

สถานการณ์พืชจีเอ็มโอโลก: ผู้บริโภคและเกษตรกร “ไม่เอา” จีเอ็มโอ

ปี 2549 – ปีแห่งการ “ไม่เอา” จีเอ็มโอของผู้บริโภค เกษตรกร และรัฐบาลทั่วโลก

ภาพสวยงามที่ไอซ่า (ISAAA : International Service for the Acquisition of Agri-Biotech Application) พยายามแต่งแต้มเกี่ยวกับพืชจีเอ็มโอและผลประโยชน์ของพืชจีเอ็มโอที่มีต่อเกษตรกรและผู้บริโภคจะไม่เหลืออีกต่อไป เพราะยังคงมีการต่อต้านอย่างรุนแรงต่อเนื่อง ทั้งจากผู้บริโภค เกษตรกร รัฐบาลท้องถิ่น หรือแม้แต่อุตสาหกรรมอาหาร ปี 2549 เป็นอีกหนึ่งปีแห่งการ “ปฏิเสธ” พืชจีเอ็มโอและอาหารจีเอ็มโอ ดังจะเห็นจากตัวอย่างด้านล่างเกี่ยวกับข้าวร้ายจากอุตสาหกรรมนี้ในช่วงปีที่ผ่านมา

รัฐบาลเบนเนาหนีจากจีเอ็มโอ

- แอปเปิ้ลปีหลังการปลูกถั่วเหลืองจีเอ็มโอ ประเทศโรมาเนียกลายเป็นประเทศแรกที่ล่าหน้าเรื่องการจัดการการปนเปื้อน ด้วยการออกกฎหมายห้ามปลูกถั่วเหลืองจีเอ็มโอ กฎหมายนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550 องค์การไอซ่าอ้างว่าในปี 2548 โรมาเนียปลูกถั่วเหลืองจีเอ็มโอถึง 781,250 ไร่ (125,000 เฮกตาร์) แต่รัฐบาล โรมาเนียได้ยืนยันว่ามีพื้นที่ปลูกจริงแค่ 531,250 ไร่ (87,000 เฮกตาร์) และตัวเลขจะลดลงเหลือศูนย์ในปีนี้ ซึ่งถือเป็นตัวอย่างของวิธีการแต่งเติมตัวเลขของไอซ่า
- ปีที่แล้ว ไอซ่าอ้างว่าอิหร่านอนุญาตให้ปลูกข้าวจีเอ็มโอเป็นการค้าแล้ว แต่ปัจจุบันอิหร่านยังไม่อนุมัติให้ปลูกพืชจีเอ็มโอเป็นการค้าในทุกระดับ รัฐบาลอิหร่านยังกล่าวอีกว่า ยังไม่มีการอนุมัติให้ทดลองข้าวจีเอ็มโอในพื้นที่เปิดเลย

เกษตรกร “ปฏิเสธ”

- ปี 2549 เกษตรกรทั่วโลกยังคงส่งสารต่อต้านบริษัทจีเอ็มโอด้วยการตัดถอนทำลายแปลงพืชจีเอ็มโอ การประท้วงของเกษตรกรที่อินเดีย ฝรั่งเศส และฟิลิปปินส์ เป็นตัวอย่างจากไม่กี่ประเทศที่ผู้ปลูกพืชยังต่อต้านพืชจีเอ็มโออย่างแข็งขัน
- ในการตอบโต้เรื่องอื้อฉาวการปนเปื้อนข้าวจีเอ็มโอพันธุ์ LL 601 Rice Producers of California และ Sunwest Foods โรงสีข้าวใหญ่ของรัฐเรียกร้องให้รัฐออกกฎหมายห้ามปลูกข้าวจีเอ็มโอในแคลิฟอร์เนีย รวมทั้งห้ามการทดลองในพื้นที่เปิดด้วย

การปฏิเสธจีเอ็มโอใหม่ของรัฐบาลแพร่หลาย

- ในปี 2549 คณะกรรมาธิการความปลอดภัยทางชีวภาพของจีน ซึ่งทำหน้าที่ประเมินความปลอดภัยและอนุมัติการปลูกพืชจีเอ็มโอเป็นการค้าได้ร้องขอข้อมูลเพิ่มเติมอีกครั้ง การตัดสินใจประเมินความปลอดภัยเพื่ออนุมัติให้ปลูกข้าวจีเอ็มโอเป็นการค้าจึงเลื่อนออกไปอีกปีหนึ่ง เท่ากับเป็นการคหน้ำผู้สนับสนุนจีเอ็มโอ ซึ่งยึดเอาประเทศจีนเป็นแม่แบบของประเทศที่จะตอบรับจีเอ็มโอ
- ในปี 2549 บราซิล บริษัทจีเอ็มโอจะพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้รัฐบาลอนุมัติให้ปลูกข้าวโพดจีเอ็มโอเป็นการค้า แต่หน่วยงานของรัฐที่ดูแลด้านจีเอ็มโอที่เรียกว่า CTNBIO ยังไม่อนุมัติ
- หน่วยงานควบคุมจีเอ็มโอในแอฟริกาใต้ไม่รับคำขอการทดลองในพื้นที่เปิดของถั่วแอฟริกันจีเอ็มโอ (sorghum) ด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ เพราะมีความเป็นไปได้ที่ถั่วแอฟริกันจีเอ็มโอจะปนเปื้อนกับถั่วแอฟริกันท้องถิ่น ขณะที่ Danforth Center สถาบันวิจัยอเมริกันที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมอนซานโต้ ประกาศในปีที่ผ่านมาว่ามันสำปะหลังจีเอ็มโอไม่สามารถต้านทานไวรัสได้ ก่อนหน้านี้สถาบันนี้โปรโมทว่ามันสำปะหลังจีเอ็มโอจะเป็นทางเลือกเพื่อกำจัดความหิวโหยในแอฟริกา

- ศาลสูงแห่งอินเดียพิพากษาห้ามทดลองพืชจีเอ็มโอในพื้นที่เปิดชั่วคราว ส่วนคณะกรรมการการค้าผูกขาดได้สั่งให้มอนซานโต้ลดราคามล็ดพันธุ์ฝ้ายจีเอ็มโอ เมื่อมอนซานโต้ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง รัฐบาลระดับรัฐในรัฐ อันดระประเทศ มหาราษฏระ และ กุจราฐ ได้กำหนดเพดานราคามล็ดฝ้ายสูงสุด ในราคาที่ต่ำกว่าราคาเมื่อปีที่แล้วถึง 50 %
- หลายจังหวัดในฟิลิปปินส์ประกาศตัวเองอย่างเป็นทางการเป็น “เขตปลอดจีเอ็มโอ”
- ในปี 2549 ในสหภาพยุโรปมีภูมิภาคที่ประกาศตัวเองเป็น “เขตปลอดจีเอ็มโอ” เพิ่มขึ้นเป็น 172 เขต รวมทั้งองค์กรส่วนท้องถิ่นจำนวน 4500 แห่งก็ได้ประกาศตัวเองหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์จีเอ็มโอ มีจีเอ็มโออย่างน้อยหนึ่งชนิดที่ถูกสั่งห้ามในยุโรป 7 ประเทศ ในวันสงฆ์ปีเก่า 2549 รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมแห่งสหภาพยุโรปได้ลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่เห็นชอบกับประเทศออสเตรียในการสั่งห้ามข้าวโพดจีเอ็มโอของมอนซานโต้
- อิหร่านเตรียมออกกฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพที่ไม่อนุญาตให้มีการปลูกพืชจีเอ็มโอจนกว่าจะมั่นใจว่าปลอดภัย

ตลาดโลกยังขาดความเชื่อมั่น

- กราฟที่ฟู๊ดส์ บริษัทผู้ผลิตอาหารใหญ่อันดับสองของโลกให้คำมั่นว่าจะผลิตอาหารปลอดจีเอ็มโอในจีน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2550
- บริษัท Sudruzhestvo บริษัทผู้นำเข้าถั่วเหลืองใหญ่ที่สุดในรัสเซีย ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดถั่วเหลืองที่ใช้ในการผลิตอาหารคนและอาหารสัตว์ในรัสเซียถึง 70 % ประกาศนโยบายปลอดจีเอ็มโอ
- หลังจากกรณีอื้อฉาวข้าวจีเอ็มโอของไบเออร์ อุตสาหกรรมข้าวส่วนใหญ่ให้นโยบายปลอดจีเอ็มโอ รวมทั้ง Ebro Puleva บริษัทแปรรูปข้าวที่ใหญ่ที่สุดของโลก
- ผู้ค้าข้าวไทยและเวียดนาม ซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวที่ใหญ่ที่สุดในโลก เช่น ซ็อดกลองนโยบายปลอดจีเอ็มโอ รัฐบาลไทยได้สนับสนุนการคงสถานภาพปลอดจีเอ็มโอของอุตสาหกรรมข้าวไทย และไทยช่วงชิงโอกาสในตลาดใหม่ๆ ที่เปิดให้อันเนื่องมาจากการปนเปื้อนข้าวจีเอ็มโอของไบเออร์ในสหรัฐ
- สมาคมผู้ส่งออกข้าวอินเดีย ส่งคำขอเรียกร้องอย่างเป็นทางการถึงรัฐบาลอินเดียห้ามการทดลองข้าวจีเอ็มโอในพื้นที่เปิดในรัฐที่ปลูกข้าวบาสมาติ

การปนเปื้อนจีเอ็มโอเป็นสาเหตุสำคัญต่อการสูญเสียทางเศรษฐกิจ

- ชาวอเมริกัน ผู้ค้าข้าวและผู้แปรรูปอาหารทั่วโลกขาดทุนมหาศาลเมื่อราคาข้าวล่งหน้าตกต่ำลงภายในวันเดียวแบบทำลายสถิติ และการส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรปปิดลง เนื่องจากพบว่าแหล่งข้าวเมล็ดขาวเพื่อการส่งออกของสหรัฐปนเปื้อนข้าวจีเอ็มโอผิดกฎหมาย

เทคโนโลยีหยุดชะงัก

- จนถึงปัจจุบันอุตสาหกรรมจีเอ็มโอยังทำการค้ากับพืชจีเอ็มโอแค่ 2 ชนิดหลักที่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจเท่านั้น คือ พันธุ์ต้านทานยาฆ่าหญ้า และพันธุ์ฆ่าแมลง
- การปฏิเสธพืชอาหารจีเอ็มโอของผู้บริโภคและเกษตรกรจำกัดให้พืชจีเอ็มโอที่ปลูกเป็นการค้าหลักเพียง 4 ชนิดเท่านั้น และส่วนใหญ่ปลูกพืชเพื่อเส้นใยและเพื่อเป็นอาหารสัตว์ คือ ถั่วเหลือง ฝ้าย คาโนล่า และข้าวโพด เป็นที่ยอมรับว่าเศรษฐกิจของมะละกอในอเมริกาที่มีการปลูกมะละกอจีเอ็มโอในไม่กี่เกาะตกต่ำลง ความพยายามแนะนำพืชจีเอ็มโอที่เป็นอาหารหลัก เช่น ข้าว ข้าวสาลี หยุดลง เนื่องจากการต่อต้านของผู้บริโภคและเกษตรกร
- สิทธิแห่งการปลูกพืชจีเอ็มโอเป็นการค้า พืชจีเอ็มโอส่วนใหญ่ยังปลูกในพื้นที่จำกัดในไม่กี่ประเทศ ในปี 2549 พื้นที่ปลูกพืชจีเอ็มโอส่วนใหญ่อยู่ใน 4 ประเทศ คืออเมริกา อาร์เจนตินา บราซิล และแคนาดา โดย 70 % ของการเพาะปลูกพืชจีเอ็มโออยู่ในอเมริกาและอาร์เจนตินา

ปี 2549 ปีแห่งการปนเปื้อน

ขณะที่ไอซ่าแต่งเรื่องเกินจริงถึงพื้นที่ปลูกพืชจีเอ็มโอทั่วโลก แต่กลับปล่อยให้การปนเปื้อนเป็นเรื่องเงียบเชียบ ปี 2549 เป็นอีกปีหนึ่งของปีแห่งการปนเปื้อนจีเอ็มโอ เรื่องอื้อฉาวหลักคือการปนเปื้อนข้าวจีเอ็มโอ 2 เรื่องใหญ่ในสหรัฐฯ และจีน ซึ่งพบการปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์ข้าวนำเข้าอย่างกว้างขวางในยุโรป อุตสาหกรรมข้าวสหรัฐฯถูกโจมตีอย่างหนักและการส่งออกข้าวสหรัฐฯไปยังยุโรปต้องหยุดลง ในช่วงปลายปีมีการปนเปื้อนข้าวโพดจีเอ็มโอครั้งใหญ่เกิดขึ้นในนิวซีแลนด์ เมื่อเกษตรกรพบว่าเมล็ดพันธุ์นำเข้าปนเปื้อนจีเอ็มโอโดยนิวซีแลนด์ยังไม่อนุญาตให้ปลูกพืชจีเอ็มโอทุกชนิด (ดูตัวอย่างการปนเปื้อนได้เพิ่มเติมในเว็บไซต์ร่วมระหว่างกรีนพีซและ Genewatch UK ที่ www.gmcontaminationregister.org)

ปี 2550 การมาเยือนของทศวรรษใหม่ – เราคาดหวังอะไร ?

- ตลาดต่อต้านพืชจีเอ็มโอชนิดใหม่ อุตสาหกรรมจีเอ็มโอจะไม่สามารถทำให้ผู้บริโภคทั่วโลกเชื่อว่าจะกินข้าวจีเอ็มโอ และข้าวสาลีจีเอ็มโอ และรัฐบาลของประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ เช่น อินเดีย และจีน จะยังคงปฏิเสธการอนุมัติการปลูกพืชอาหารหลักเป็นการค้า การต่อต้านของผู้บริโภค จะขยายไปสู่พืชจีเอ็มโอชนิดอื่นที่กำลังทดลอง เช่น มะเขือ และมันฝรั่ง
- ความล้มเหลวของพืชจีเอ็มโอเพิ่มมากขึ้น มีการค้นพบวัชพืชต้านทานยาฆ่าหญ้าในทุกประเทศที่ปลูกพืชจีเอ็มโอพันธุ์ต้านทานยาฆ่าหญ้า การใช้ยาฆ่าหญ้าเพียงชนิดเดียวในวงกว้างอย่างต่อเนื่องจะทำให้เกิดการพัฒนาวัชพืชชนิดใหม่ขึ้น ภายในทศวรรษเดียว พืชจีเอ็มโอที่ใช้ยาฆ่าหญ้ารวดเร็้อพรีดีจะล้าสมัย ซึ่งจะเกิดขึ้น กับพืชจีเอ็มโอบีทีพันธุ์ต้านทานแมลง โดยในอีกสิบปี ฝ้ายบีทีจะไม่สามารถควบคุมแมลงศัตรูพืชได้
- เกิดเหตุการณ์ปนเปื้อนที่มีค่าใช้จ่ายมหาศาล กรณีข้าวโพดสตาร์ลิงค์และข้าวจีเอ็มโอ LL 601 เป็นเพียงการเริ่มต้น ในทศวรรษต่อไป เราจะเห็นเหตุการณ์การปนเปื้อนที่ยังบั่นทอนความเชื่อมั่นของผู้บริโภค ดูเหมือนการขาดการควบคุมดูแลการปลูกพืชจีเอ็มโอเพื่อทำยาในอเมริกาจะทำให้ห่วงโซ่อาหารปนเปื้อนไปด้วยยาที่ไม่ได้ทำขึ้นมาเพื่อการบริโภคของมนุษย์

ข้อมูลพื้นฐานของไอซ่าจากรายงานประจำปีของไอซ่า

- ตัวเลขรายปีและการวิเคราะห์ที่จัดทำโดยไอซ่ามักถูกอ้างอิงในสื่อเพื่อสนับสนุนข้ออ้างที่ว่า ทั่วโลกยอมรับจีเอ็มโอ อย่างไรก็ตาม ไอซ่าคือหน่วยงานที่ได้รับทุนสนับสนุนจากกลุ่มอุตสาหกรรมจีเอ็มโอ ซึ่งผู้สนับสนุนประกอบด้วยบริษัทผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์จีเอ็มโอหลักๆ ทั่วโลก เช่น มอนซานโต้ ซินเจนต้า ไบเออร์ ไฟโฟเนียร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลผู้บริจาคที่ครบถ้วนของไอซ่า ดูที่ [www.http://www.isaaa.org](http://www.isaaa.org)
- ISAAA ประสบความสำเร็จ เนื่องจากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ไม่มีแหล่งข้อมูลอื่นที่อนุญาตให้นำข้อมูลเชิงสถิติด้านพื้นที่ปลูกพืชจีเอ็มโอไปเผยแพร่ได้ฟรี
- มีเหตุผลข้อเดียวในการใช้ตัวเลขรายปีพื้นที่เพาะปลูกพืชจีเอ็มโอทั่วโลกของ ISAAA คือเพื่อชี้ให้เห็นว่า ทั่วโลกสนับสนุนจีเอ็มโอ